

Větvičková, Tereza. 2016. *Vliv současné migrační krize na volební podporu krajně pravicových stran*. Hradec Králové: Univerzita Hradec Králové, Filozofická fakulta, Katedra politologie. Bakalářská práce. 65 s.

Posudek oponentky práce: Mgr. Pavla Dočekalová, Ph.D.

Charakter tématu

Výběr tématu, které Tereza Větvičková zvolila pro svoji bakalářskou práci, lze ocenit. Zaměřuje se na to, zda současná migrační krize má vliv na volební podporu krajně pravicových stran v Evropě, což je velmi aktuální a nosná problematika. Zároveň je zvolené téma poměrně obtížné a studentka se musí v práci vypořádat s celou řadou výzev.

Samotný cíl práce mohl být jasněji formulován („*Primárním cílem bakalářské práce bude analýza hledání prokázání vztahu mezi migrační krizí a volební podporou krajně pravicových stran téměř ve všech státech Evropské unie.*“, s. 10). Navíc hlavní výzkumná otázka formulovaná na s. 14 („*Které faktory mají vztah k voličské podpoře krajně pravicových stran ve státech Evropské unie?*“) s cílem příliš nekoresponduje, resp. je mnohem širší, neboť podporu krajní pravice v zemích EU může ovlivňovat celá řada dalších proměnných, které nejsou s migrační krizí spjaté.

Teoreticko-metodologické zakotvení

Určitě lze ocenit, že se autorka pustila do vlastního zpracování dat za použití korelační analýzy. Snaží se tedy skutečně zjišťovat vztahy mezi proměnnými a testuje několik hypotéz, což u bakalářských prací nebývá příliš frekventovaným přístupem.

K teoreticko-metodologickému pojetí práce mám několik poznámek. V první řadě bych zmínila, že se práce podstatně odklonila od svého zadání, aniž by to autorka jakkoli vysvětlila (např. dle zadání má zpracovat šest států, v práci samotné jich je 21; dle zadání má zkoumat i regionální úroveň, což nečiní).

Problematická je skutečnost, že autorka nikde jasně neuvádí výčet krajně pravicových stran, které jsou předmětem její práce, takže není jasné, čí volební výsledky vlastně zkoumá. Víme jen, že se zaměřuje na členské státy EU (ale ne všechny) a že z každé země je vybrána jen jedna krajně pravicová strana. Takový přístup by zasloužil určitě hlubší zdůvodnění – pokud totiž v zemi působilo ve zvoleném období více radikálně pravicových subjektů, autorka pracuje jen s jedním z nich, čímž ale vlastně nemá kompletní data o volební podpoře krajní pravice v daném státě. Až na straně 53 lze z tabulky vyvodit, jakými subjekty se práce zabývá, přičemž u některých z nich je velmi diskutabilní jejich zařazení ke krajní

pravici. Autorka píše, že strany vybrala na základě stanovení vlastních kritérií, jak rozpoznat krajně pravicovou stranu, a podle programů jednotlivých stran určila, zda jí stanovená kritéria splňují. Takový přístup považuji za zbytečně ambiciózní – dosavadní výzkum krajní pravice a odborná literatura autorce nabízejí seznam stran ze zemí EU, které by se do této stranické rodiny daly zařadit, z čehož mohla vyjít. Vůbec není zřejmé, z jakých programů politických stran autorka vlastně vycházela (v seznamu pramenů není uveden ani jeden takový dokument), komplikací je samozřejmě jazyková stránka. Problematický je i samotný výběr kritérií, která si autorka pro rozpoznání krajní pravice stanovila – ten není podrobněji podložen argumenty a řada prvků identifikujících současnou krajní pravici vůbec není zahrnuta.

V práci jsem nikde nenašla vysvětlení, z jakých zdrojů autorka čerpá data o volebních výsledcích, stejně jako informaci, které volby jsou zahrnuty. Studentka se omezuje na konstatování, že se jedná o volby na celostátní úrovni – není však určeno, zda jsou to volby parlamentní, prezidentské či volby do EP.

Autorka formuluje celkem 5 hypotéz, resp. 8 podhypotéz, ale ty nejsou ve všech případech dostatečně zdůvodněny na základě teoretického rámce. Je naprosto jasné, že autorka nemůže pojmout všechny proměnné, které by se pro podporu krajní pravice nabízely, ani bych to vzhledem k cíli práce neočekávala, ale z práce mohlo lépe vyplynout odůvodnění výběru proměnných. Je škoda, že se autorka v práci více neopřela o nějaké odborné dílo, které shrnuje příčiny volební podpory krajní pravice a jednotlivé přístupy k výzkumu (např. Cas Mudde tak činí ve své publikaci *Populist Radical Right Parties in Europe* vydané v roce 2007).

Jedna z autorčiných hypotéz se týká snížení uzavírací klauzule, což má mít vliv na podporu krajně pravicových stran. Institucionální faktory, které ovlivňují volební podporu krajní pravice, ale nelze redukovat jen na výši volební klauzule. Ta se navíc ve stanoveném období ve zkoumaných zemích neměnila, autorka tedy vlastně nemá co zjišťovat.

Jistě by se našly i další připomínky k autorčinu pojetí, nicméně ráda bych ocenila zejména její snahu o originální přístup i to, že se svá zjištění snaží komentovat a interpretovat a vypořádat se s tím, že ne vždy její očekávání byla potvrzena.

Struktura práce

Struktura práce je logická, její členění je přehledné. Kromě úvodu a závěru práci tvoří dvě kapitoly – první vysvětluje základní pojmy, vymezuje znaky krajní pravice, vysvětluje hypotézy a jednotlivé proměnné. Druhá část práce je výzkumná, v ní autorka představuje a komentuje své výsledky.

Zdroje a práce se zdroji

Vzhledem k množství odborné literatury zabývající se současnou krajní pravíci a příčinami její volební podpory nepřekvapí, že autorka ve svých zdrojích nepojímá vše, co dosavadní výzkum nabízí. Je však škoda, že si pro definici krajní pravice vybírá zrovna autora (P. Ignazi), s jehož díly nepracuje a opírá se o sekundární zdroje. Práce mohla využít i publikaci *Populist Radical Right Parties in Europe* (Mudde 2007), která patří k poměrně často citovaným. Seznam odborné literatury považuji za dostatečný, oceňuji zejména rozsáhlé množství cizojazyčných zdrojů. Na zdroje autorka odkazuje dle stanovené citační normy.

Formální stránka

Předkládaná bakalářská práce splňuje stanovená formální pravidla, i když se nevyhýbá ani některým pochybením. Autorka prakticky nevyužívá poznámkový aparát, místy není text členěn na odstavce, u internetových zdrojů v seznamu pramenů a literatury mnohdy chybí datum navštívení dané webové stránky, jsou zaměňovány pomlčky a spojovníky, objevují se chyby v interpunkci, autorka nejednotně skloňuje jméno Cas Mudde atp. V práci jsou i nedostatky stylistického rázu.

Závěr

Ačkoli jsem výše uvedla některé poznámky k předkládané práci, nic to nemění na tom, že dle mého názoru naprosto odpovídá nárokům kladeným na bakalářské práce. Práci k obhajobě **doporučuji**.

16. srpna 2016

Pavla Dočekalová

KPOL FF UHK